

תולעת הפטל

ז. טופליוס (1818 - 1898)
פינלנד

"ולחשוב שמישהו היה אוכל את הפטל" אמרה
לינה.

"אז היה אוכל גם את התולעת" הוסיפה עינה.
"אז מה כל כך איום?" שאל אוטו.

"לאכול תולעת!" קראה לינה.

"ולהרוג אותה בנגיסה אחת!" מלמלה עינה.

"רק לחשוב על כך!" צחק אוטו.

"עכשיו היא זוחלת על השולחן" קראה שוב עינה.

"זרקי אותה משם!" אמרה האחות הגדולה.

"דרכי עליה" צחק אוטו.

לינה לקחה עלה פטל גדול, העלתה עליו את

התולעת ובזהירות הביאה אותה לחצר. אבל שם

ראתה זרזיר שרק חיכה כדי לתפוס את התולעת

המסכנה, ולכן היא לקחה את העלה עם התולעת

לחורשה והסתירה אותו תחת שיח פטל, שם איפה

שהזרזיר לא היה יכול למצוא אותה.

עכשיו הגיעה זמן הארוחה והם כולם אכלו פטל

בשמנת. "הזהר ואל תשפוך סוכר, אוטו" אמרה

האחות הגדולה, אבל הצלחת של אוטו הייתה כמו

חצר בחורף, לבנה לגמרי עם רק קצת אדום

מתחת לשלג.

אחרי הארוחה אמרה האחות הגדולה "עכשיו

אכלנו את כל הפטל שלנו ולא נשאר כלום לריבה

"אוי" קראה לינה.

"אוך!" קראה עינה.

"מה קרה?" שאלה האחות הגדולה.

"תולעת!" קראה לינה.

"על הפטל!" קראה עינה.

"הרגי אותה!" קרא אוטו.

"איזה רעש בגלל תולעת מסכנה אחת!" אמרה

האחות הגדולה.

"וזה אחרי שביררנו את הפטל כל כך קפדני"

אמרה לינה.

"היא יצאה מאחד גדול במיוחד" אמרה עינה.

לינה קטפה, עינה קטפה, לינה אכלה ועינה אכלה ותוך דקות ספורות הסלים היו מלאים, ועוד מילאו את הסינורים שלהם בפרי.

"עכשיו נחזור הביתה" אמרה לינה. "כן, עכשיו אפשר לחזור הביתה" אמרה עינה. כל אחת מהבנות לקחה סל מלא ביד אחת ובשניה החזיקה את הסינור שלה והתחילו ללכת הביתה.

רק שקל יותר היה לומר זאת מאשר לבצע. הן עוד לא היו אף פעם כל כך עמוק ביער ולא יכלו למצוא שום שביל או דרך, ובקרוב ראו שהן תעו.

ומה שגרוע יותר הוא שצל העצים נעשה ארוך יותר ויותר באור הערב, והציפורים עפו כבר לקנים שלהן, והיום התחיל כבר להגמר. בסוף השמש שקעה אחרי צמרות האורנים וביער נעשה קריר ומעורפל. הבנות המשיכו בדרך וקיוו שבקרוב יראו את העשן המתימר מביתן.

כך הן נדדו זמן רב וכבר נעשה חשוך ממש. בסוף הן הגיעו לרחבה מלאת שיחים, וכשהביטו סביב הבינו שהן שוב בשטח הפטל בו קטפו קודם. הן היו כבר עייפות מאוד והתיישבו על אבן גדולה והתחילו לבכות.

"אני רעבה כל כך" אמרה לינה.

לקראת החורף. אז אולי נאסוף עוד שני סלי פטל. נוכל לברר אותם הערב ומחר אנו יכולים לבשל אותם, ולהכין ריבה למריחה על הלחם."

"אז בואו לחורשה ונקטוף עוד" אמרה לינה.

"כן בואי" אמרה עינה "קחי את הסל הצהוב, ואני אקח את הירוק."

"אל תתעו ביער" אמרה האחות הגדולה "וחזרו הביתה עוד לפני חושך."

"ודרישת שלום לתולעת הפטל" הוסיף אוטו בלעג "בפעם הבאה כשאפגוש אותה אתכבד לאכול אותה."

עינה ולינה יצאו לחורשה. היה שם נעים ויפה. נכון, היה קצת קשה לדלג מעל העצים שנפלו ולהלחם עם השיחים הקוצניים אבל למי איכפת. הבנות המשיכו לעומק היער.

הן מצאו הרבה אוכמניות וגרגירים אחרים אך לא ראו פטל. הן המשיכו הלאה והלאה ובסוף הן הגיעו.. לא! לא יתכן! הן הגיעו לשדה מלא שיחי פטל! פעם היער בער והעצים נשרפו, אבל במקומם צמחו שיחי פטל, ושיחי פטל התפשטו בכל השטח. כל שיח היה מלא פרי בשל, גדול, אדום כהה, כפי שעוד לא ראו מעולם.

"אך, אילו היה לנו פה קצת לחם עם חמאה"
אמרה עינה.
אבל ברגע שאמרה זאת הרגישה שהיא מחזיקה
ביד כריך גדול עם חמאה ונקניק, ובאותו רגע
אמרה לינה "כמה מוזר. יש לי כריך ביד!"
"גם לי" אמרה עינה "האם תעיזי לאכול אותנו?"
"בוודאי" ענתה לינה "אילו רק הייתה לי עכשיו גם
כוס חלב."
ברגע שאמרה זאת החזיקה כבר ביד כוס חלב
גדולה ובמקביל עינה קראה "לינה, לינה! אני
מחזיקה כוס חלב ביד. כמה מוזר!"
הבנות היו רעבות כל כך שאכלו ושתו בתיאבון רב,
ובסוף אמרה עינה "אילו רק הייתה לי מיטה רכה
כדי לישון בה."
ושוב באותו הרגע הן ראו לידן שתי מיטות יפות
ורכות. זה נראה להן כל פעם יותר מוזר ומופלא,
אך הן היו כל כך עייפות שנשכבו במיטות ונרדמו
מהר.
כשהתעוררו, השמש עמדה כבר גבוה בשמיים,
היער היה יפהפה באור הבוקר וציפורים התעופפו
בין צמרות האילנות.
הבנות הביטו בפליאה מסביב והבינו שישנו בין
שיחי הפטל. הן הביטו זו על זו, הן הביטו על

מיטותיהן שמכוסות היו בעלים ובאזוב רך. בסוף
אמרה לינה "את ערה עינה?"
"כן" ענתה עינה.
"כי אני עדיין חולמת" אמרה לינה.
"לא" אמרה עינה "זה לא חלום, אבל כאן בין
השיחים חיות כנראה פיות טובות. אך, אילו הייתה
לי עכשיו כוס קפה עם פרוסת לחם לבן, לטבול
בה."
היא לא הספיקה לומר זאת וכבר עמד לפנייהן מגש
כסף עם כד קפה, שתי כוסות חרסינה, כלי סוכר
עם מלקחי סוכר וקנקן שמנת.
הבנות מזגו קפה, הוסיפו סוכר ושמנת וטעמו.
מעולם עוד לא שתו קפה כל כך טעים.
"עכשיו הייתי רק רוצה לדעת ממי קיבלנו כל זאת"
אמרה לינה.
"ממני, בנות קטנות" נשמע קול היוצא משיח
הפטל.
הבנות הביטו לכוון הקול וראו אדם זקן וקטן,
במעיל לבן וכובע אדום, שצולע בין שיחי הפטל
כאילו רגלו השמאלית פגועה.
לינה ועינה לא יכלו להוציא הגה מפיהן מרוב
הפתעה.

"אל תפחדו, בנות קטנות" אמר האיש בחיור
"ברוכות הבאות לממלכה שלי! האם אכלתן וישנתן
טוב?"

"כן, בוודאי" ענו שתי הבנות "אבל אמור..". הן רצו
לשאול מי האיש הזקן הזה אך פחדו.

"אגיד לכן מי אני" אמר האיש "אני מלך הפטל,
ששולט בממלכה הזו של שיחי הפטל, ואני חי כאן
כבר יותר מאלף שנים. הרוח הגדולה שמפקחת
על היערות השמיים והים לא רצתה שאהיה גאה
מדי בכוח המלכותי וזמן החיים הארוך שלי. לכן
יום אחד בכל מאה שנים אני הופך לתולעת פטל
קטנה, ואני חי בצורה עלובה וחלשה זו מזריחת
השמש ועד שקיעתה. באותו הזמן חיי תלויים בחיי
התולעת זו, וכך ציפור יכולה לאכול אותי, או ילד
יכול לקטוף אותי עם הגרגירים, לדרוך עלי וכך
לסיים את אלף שנות חיי.

אתמול היה היום הזה ונקטפתי עם הפטל והייתי
בוודאי מסיים את חיי לו לא הצלתן אותי.

כשנפלתי משולחנכם נפגעה רגלי ועד הערב
שכבתי חסר אונים בדשא, אך בערב חזרתי
לצורתי המקורית וחשבתי איך לפצות אוכן
ולהודות לכן.

ואז ראיתי אותכן כאן בממלכתי ורציתי לפגוש
אותכן בלי להפחיד. ועכשיו אשלח ציפור מהיער
שלי, שתראה לכן את הדרך הביתה.
תודה ילדות קטנות, תודה על בלבותיכן הטובות.
מלך הפטל יכול להוכיח שהוא אסיר תודה."
הבנות לחצו כף יד לאיש הקטן והודו לו, ושמחו
שיכלו להציל את תולעת הפטל. הן התכוננו כבר
ללכת הביתה כשהאיש אמר בחיור "מסרו דרישת
שלום לאוטו ואמרו לו שאתכבד לאכול אותו
כשאפגוש אותו."

"לא! אל תעשה זאת" קראו הבנות בפחד.
"טוב, למענכן אני סולח לו" אמר האיש הזקן "אני
לא נקמן. מסרו לו דרישת שלום ואמרו שגם הוא
יכול לצפות למתנה ממני. שלום לכן."
הבנות שמחות עכשיו לקחו את סלי הפטל ורצו
אחרי הציפור. בקרוב הן יצאו מעובי היער
והשתוממו איך יכלו לתעות אתמול, כשהיום הדרך
הייתה כל כך מובנת.

שמחה גדולה שררה בבית כשהילדות הגיעו לשם.
כולם חיפשו אותן והאחות הגדולה לא ישנה כל
הלילה כי פחדה שזאבים טרפו אותן.
אוטו בא לקראתן עם סל ביד ואמר "הביטו, איש
זקן אחד מסר כאן משהו בשבילכן."

הן הסתכלו בסל וראו שם שני צמידים עשויים
אבנים יקרות, בצורת גרגירי פטל, עם כתובת
"ללינה ולעינה" חרותה עליהם. והנוסף לכך גם
סיכה יפה בצורת פטל עם כתובת "אוטו, על
תשמיד לעולם יצור חסר אונים!"
אוטו התבייש קצת. הוא תפס את כוונת מלך
הפטל והבין שנקמתו אצילה מאוד.
מלך הפטל לא שכח גם את האחות הגדולה.
כאשר היא באה לערוך את השולחן בצהריים
מצאה עליו אחת-עשר סלים גדולים, מלאים בפטל
נהדר. איש לא ידע איך הם הגיעו לשם, אבל כולם
ניחשו.

ובימים הקרובים הם כולם עבדו בהכנת ריבת
פטל, כפי שלא עבדו מעולם, ואם תבואו לשם כדי
לעזור להם, אולי תקבלו קצת גם אתם, כי הם
בוודאי עושים זאת עד היום.